

Sisme a la Gran Bretanya

L'envergadura de la victòria electoral històrica del laborisme britànic ha superat les expectatives pròpies més triomfalistes, ha rebaixat el Partit Conservador a la posició de "partit de minories", i, sobretot, ha tret a la superfície, abruptament, les enormes frustracions de la societat britànica durant els últims anys. La joventut de Tony Blair representa ara més que mai —després del "moviment sísmic" sofert per la Gran Bretanya, en paraules d'un comentarista de la BBC— l'altra cara de la moneda: les fortes dosis d'il·lusió pel canvi que amagaven tots aquests anys de mediocritat conservadora.

El triomf laborista, la victòria indubtablement personal de Blair, és més un desig de "canvi absolut de mobiliari" que no una mudança dràstica d'habitatge. El secret de la victòria de Blair, en una societat encara sota la síndrome Margaret Thatcher, és, bàsicament, no haver qüestionat globalment la política de l'ex-primera ministra per posar un fort accent en totes aquelles qüestions que han fet de la política de la Dama de Ferro i del seu gris hereu una praxi extraordinàriament antisocial i individualista.

Després de quatre derrotes laboristes consecutives, Tony Blair, un jove gairebé desconegut ara fa quatre anys, va saber vendre als quadres del partit la idea que, en l'actual conjuntura internacional, les classes mitjanes britàniques no portarien mai al poder una formació dependent en excés dels sindicats i amb mala consciència històrica. En tres anys, Blair, ha "netejat" el Labour de qualsevol reminiscència "socialista", ha tret de programes, consignes i pancartes el terme "esquerra" i s'ha després del bagatge ideològic que conferia la imatge de marca tradicional de la casa, amb la política de nacionalitzacions fent de vaixell insígnia. El "nou laborisme" il·lustra a fi de comptes el drama de l'esquerra occidental, amb un marge d'actuació cada vegada més estret en aquest període de globalització econòmica i de "pensament únic".

On podia obrir escaleta Blair? En la gran fractura social que divuit anys d'efervescència conservadora han fabricat en un país econòmicament molt castigat. En totes aquelles

qüestions —educació, sanitat, idea d'Europa— on el Partit Conservador ha fracassat. Blair ha tingut molta cura de no "tocar" aquelles matèries —com la política d'ocupació, tot i la precarietat laboral, o les línies mestres de la política econòmica *tory*— sobre les quals Major i la City bancària londinenca podien sentir més orgull. Però ha posat en evidència les enormes desigualtats socials d'un país cada dia més perillosament dividit entre els qui van poder agafar l'exclusiu tren de la prosperitat durant els anys 80 i els qui van quedar definitivament a l'andana. I ho ha fet sense espantar ningú.

L'històric suport d'un diari com *The Financial Times* al Labour reflecteix fins a quin punt Blair i el "nou laborisme" donen garanties als sectors econòmics clau del país. I la idea de l'articulació de la Gran Bretanya en l'Europa Unida ha estat decisiva: mentre Major i tot el seu partit han donat un espectacle constant de desunió i la sensació de no saber com abordar un futur —Europa i l'euro— que marcaran fundamentalment el destí econòmic, polític i social dels Quinze, Blair ha fet una aposta més clara. Sí, referèndum sobre la moneda única, però decidit suport a la Carta Social de Maastricht, i una integració condicionada als interessos britànics però integració europea segura a fi de comptes. En aquest capítol, i l'electorat

britànic sembla que se n'ha adonat, el Partit Conservador no va saber abandonar la imatge, entra rànica i patètica, dels clubs privats anglesos on els socis més antics encara gaudeixen, prenent el te, conversant de tot allò que diferencia "l'Imperi" del que succeeix a l'altra banda del canal de la Mànega.

La tragèdia ha esclatat al si del Partit Conservador amb una rotunditat difícil de preveure abans del dia 1 de maig. La qüestió ja no és, com semblava durant la campanya electoral, quina pot ser la manera menys traumàtica de substituir John Major. El debat ha resultat molt més esferidor: què fer d'aquest partit que corre ja el perill de ser absolutament dinamitat si manté la seva tradicional línia d'actuació? Divuit anys de poder han deixat el seu projecte totalment esgotat. Uns altres han sabut aprofitar-ne les escorrialles i han llançat la resta a les escombraries. ■

EDUARD SANJUAN

"La victòria indubtablement personal de Blair és més un desig de "canvi absolut de mobiliari" que no una mudança dràstica d'habitatge."